

”...det är därför folk

Poeten och kvinnorrättskämpen Siddiqi till bokmässan i Göteborg

Poeten och kvinnorrättskämpen

Safia Siddiqi trotsar fördomarna om den kuvade afghanska kvinnan.

Hon tittar oblygt rakt in i kameran, skrattar högt och hjärtligt och skojar om att bli minister i Afghanistans nya regering efter valet.

Text & bild: Natasha Brieger

Jag möter Safia Siddiqi på ministeriet i Kabul, där hon sedan några månader arbetar som rådgivare i kvinnorrättsfrågor. Hon har bett mig komma efter kontorstid eftersom ”det är så hektiskt” om dagarna. Just nu arbetar hon med att ta fram en ny policy för gender och landbygdsutveckling. Kontoret är litet och anspråkslöst. Skrivbordet är belamrat med papper och böcker. En inslagen bukett ljusblå plastblommor ligger överst på en av högarna. En trasig byrålåda rymmer kex och poesiböcker.

Safia berättar att är hon i färd att publicera två nya böcker och få dem översatta inför Bok- & biblioteksmässan i Göteborg (23–26 september). Hon ska resa till Kanada nästa vecka för att hälsa på släktingar, och förmodligen blir det fler resor i tjänsten innan det är dags för henne att besöka Göteborg.

Började skriva som 17-åring

– Poesin kom före allt annat, före mitt politiska och sociala engagemang. Poesin har alltid funnits där, i min kropp och i mitt blod. Hon gestikulerar och lägger en stor hand mot hjärtat.

Safia Siddiqi började skriva när hon

Safia Siddiqi

- Född 1964 i Nangaharprovinsen i sydöstra Afghanistan. Mamman tillhör den pashtunska folkgruppen, pappan är tadjik. Familjen flydde till Pakistan 1988.
- Publicerade sin första diktsamling Lopatha 1987 i Kabul.
- Efter hot flydde hon 1999 till Kanada, där hon sökte politisk asyl.
- Hon återvände till Afghanistan 2002 för att delta i Loya Jirgan, det traditionella rådslaget som valde den afghanska övergångsregeringen med Karzai som president.
- Deltog även i den konstitutionella Loya Jirgan i december 2003.
- Arbetar för närvarande som genderrådgivare åt Ministeriet för Landsbygdsutveckling.
- **Aktuell: Safia Siddiqi kommer att delta när Svenska Afghanistankommittén medverkar vid Bok- & Biblioteksmässan i Göteborg den 23–26 september (se annons på sidan 26).**

var 17 år. Hon uppmuntrades av sin farbror, som var överhuvudet i familjen. Den första samlingen ”Lopatha” (ett ord för slöja eller ära) gavs ut 1987, när hon studerade juridik vid universitet i Kabul. Året därpå flydde familjen till Pakistan. Där fick hon för första gången uppleva det motstånd som en frispråkig kvinna får räkna med i den här delen av världen.

– Jag skrev om kärlek och romantiska drömmar. Jag var ung och det fanns så mycket som jag ville uttrycka. Här tror folk att bara för att man skriver om kärlek så betyder det att man är kär på riktigt. Som ung och ogift kvinna är det tabu. Det anses nästan som att ha sex offentligt...

Skrev inte på två år

Islamistpartier i den konservativa gränstaden Peshawar anklagade henne för att vara ickemuslimsk och hon och hennes familj hotades till döden. Hon kunde inte skriva något på två år. Men så småningom segrade trotset och skrivarlusten över rädslan och skammen. Samtidigt gjorde hon karriär inom

Dacaar, en dansk biståndsorganisation som stödjer afghanska flyktingkvinnor.

– Jag började som sömmerska, men efter knappt en vecka blev jag befördrad till designavdelningen. Det var första gången de haft en utbildad afghanska på projektet.

Safia Siddiqi arbetade för Dacaar i tio år och tog gradvis över ansvaret för hela sömnadsprojektet. Hon startade dator- och engelskakurser, öppnade dagis för den kvinnliga personalen och lyckades samtidigt göra verksamheten helt självförsörjande. Hon beskriver det som början på hennes sociala engagemang, ett engagemang som de senaste tio åren har fört henne kors och tvärs över världen på konferenser om Afghanistan och kvinnors rättigheter. 1995 representerade hon Afghanistan på den internationella kvinnokonferensen i Peking, samma år deltog hon även i en givarkonferens om Afghanistan i Stockholm. 1997 gav hon ut två nya böcker ”Nalosty Ketab” (”Den olästa boken”) och novellsamlingen ”Nizawari” (”Flodvågen”).

1999, medan hon befann sig i USA

älskar mina dikter ...”

Safia Siddiqi började skriva som 17-åring. Hon ser skrivandet som en passion och politiken som ett uppdrag. I september kommer hon till Göteborg och Bok- & biblioteksmässan.

på en konferens om flyktingkvinnor fick hon och hennes familj än en gång erfara dödshot, denna gång från Talibanregimen och deras bundsförvanter i Pakistan. Fadern ringde och uppmanade henne att hålla sig borta.

Hon gav motvilligt med sig och reste till Kanada där hon sökte politisk asyl. Åren som flyktning präglades av ensamhet och förnedring. ”Myndigheterna visade förvånansvärt lite sympati mot en afghansk kvinna under talibantiden!” Men hon är inte bitter. I Kanada träffade hon den afghanske mannen som hon förälskat sig i och sedermera gift sig med.

Ser politiken som ett uppdrag

Även om poesin och politiken upptar en stor del av Safia Siddiqis liv är

hon noga med att skilja dem åt. Hon betonar att politiken är ett uppdrag, medan poesin är en passion. Samtidigt medger hon att båda är en del av hennes identitet och strävan.

– Vad jag än gör kommer jag aldrig ifrån att jag är kvinna född i Afghanistan, med allt vad det innebär. Den afghanska kvinnans villkor genomsyrar både mitt politiska engagemang och min poesi, säger hon.

Under intervjun ringer Safias mobiltelefon. Hon ursäktar sig med en nick och svarar ”Yes, hello my dear husband...” Efter några rappa ordväxlingar på en blandning av dari och pashto återgår hon genast och med ett leende till sin historia.

– Det är lustigt. När jag var yngre

och skrev om kärlek så hade jag ingen aning om vad kärlek var. Nu ringer min man när jag sitter på kontoret på kvällarna för att säga att han väntar på mig. Det är kärlek!

Äktenskapet har också påverkat hennes poesi. De romantiska drömmarna är över och hon har landat i en vardag. Hon berättar om en dikt hon skrev nyligen när hon och hennes man var osams.

– Jag skrev om försoning, jag skrev att ”jag ska hålla mina armar om dig, jag ska kyssa dina ögon”. Ingen annan afghansk kvinna skriver öppet om sådant! Det är därför folk älskar mina dikter.

– Till och med talibanerna läste dem, säger hon och skrattar. ■